

Uhusiano-tiedote

2/2005

Uhusiano ry.

Sisällysluettelo:

Kansalaisjärjestöjen rooli ja tulevaisuus kehitysyhteistyössä	s.1-2
Tansanian kehityspoliittinen tilanne ja kansalaisorganisaatiot	Kenny Manara s.3-4
Information Resource Centre	
Venance Mially	s.5-6
Morogoron kartta	Pauliina Aarnio s. 6
Bitit puhuttavat ilmaiseksi, SKYPE nettipuhelinohjelma	Harri Kivelä s.7
Mikochenin ammatillinen koulutus-keskus	s.8
Orpolasten koulutus	s.9
"Pelkkä tieto ei riitä, tarvitaan käyttäytymisen muutos", Vaasan kehityskaaseuran aids-projektit	s.9-10
Tyttöjen opiskeluedellytysten parantaminen	s.10-11
Tiedotteita	s.11
Uhusiano ry	s.12

Kansalaisjärjestöjen rooli ja tulevaisuus kehitysyhteistyössä

Paneelikeskustelun pohjalta toimittanut
Pia Mäkelä

Paneelin jäsenet

Niilo Kalsi, paneelin puheenjohtaja
Toivala-säätiö (Kylämetsätalouden kehittämis- ja koulutushanke Morogoron seudulla),
KEPA:n hallituksen jäsen

Helena Nevalainen/KEPA: hankeneuvoja,
hankesuunnittelukurssit, neuvonta
hankesuunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin
liittyvissä kysymyksissä, yhteyksien luominen eri
järjestöjen ja muiden tarvittavien tahojen välillä

Riikka Otsamo/KEO: hankevastaava (mm.
Uhusianon hanke), hankehakemusten ja raporttien
lukeminen, yhteydenpito järjestöihin

Merja Savolainen/KEO: hankevastaava, kulttuurijärjestöt,
ympäristöjärjestöjä,
kansalaisjärjestöyksikön tiedotus

Taija Kontinen/KEO: hankevastaava, Aasiassa toteutettavia hankkeita,
monisektori-järjestöt, hanketuen käsikirjan uudistus

KEPA: Järjestökenttä uudistuu

Kehitysyhteistyötä tekevien kansalaisjärjestöjen toimintakenttä on muuttumassa niin Suomessa kuin muuallakin. Mukaan on tullut uusia toimijoita, esim. maahanmuuttajajärjestöt ovat vahvistuneet. Maahanmuuttajajärjestöjen projekteille on myös myönnetty hanketukea. Haasteena on luoda yhteyksiä ns. kantasuomalaisten ja maahanmuuttajajärjestöjen välille. Järjestöjen joukkoon mahtuu hyvin erilaisia järjestöjä: pieniä ja suuria, vapaaehtoisvoimin tai palkatulla väellä toimivia. Järjestöjen monimuotoisuus on haaste KEO:lle ja hanketuella.

Suhtautuminen vapaaehtoisuuteen

Ihmisten suhtautuminen vapaaehtoiseen toimintaan on muuttunut. Nuoret eivät halua sitoutua pitkäkestoiseen toimintaan, vaan ovat kiinnostuneita kampanjaluonteisesta vapaaehtoistoiminnasta. Myös etelän kumppanijärjestöjen toiveet ovat muuttumassa. Akuutteja palveluita tuottavien tai tukvien hankkeiden lisäksi toivotaan tukea kansalaisyhteiskunnalle. Etelän järjestöt haluavat mahdollisuuden vaikuttaa itse kansallisiin toimintoihin.

KEO: Kansalaisjärjestöjen hanketuki

KEO:n tukemilta kansalaisjärjestöhankeilta vaadittu omarahoitussuosus laskee 15 prosenttiin vuodesta 2006 alkaen. Hanketuen osuus siis kasvaa kokonaisbudjetissa. Omarahoitussuudesta ei kuitenkaan haluta luopua, koska sillä varmistetaan suomalaisten järjestöjen sitoutuminen hankkeeseen.

Kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhankeiden rahoitus on nousussa. Haasteena on pitää hankkeiden laatu jatkossakin hyvänä. Hanketukihakemuksia tulee huomattavasti enemmän kuin niitä voidaan hyväksyä. Tällä kierroksella hakemusten hylkäysprosentti on lähes 50 %.

Onko hankesuunnitelma selkeä

Hankkeita arvioitaessa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, onko hanke Suomen kehitysyhteistyöpolitiikan mukainen ja onko hankesuunnitelma riittävä ja selkeä. Jos hankkeen

suunnitelma on puutteellinen, järjestö voidaan ohjata ottamaan yhteyttä KEPA:n hankeneuvojaan.

Hanketukihakemus voidaan hyväksyä joko kokonaan tai osittain. Hanketuesta voidaan myös tehdä ehdollinen myöntävä päätös, esim. hankkeessa ei hyväksytty rakennustoimintaa.

Kehitysyhteistyössään Suomi on sitoutunut tukemaan tiettyjä maita. Nämä alueelliset painotukset eivät kuitenkaan koske kansalaisjärjestöjen hankkeiden rahoitusta. Tilanne ei muutu jatkossakaan.

Uudistettu hanketukihakemus

Hanketuen käsikirja sekä hakemuslomakkeet on uusittu hiljattain. Uudistuksella haluttiin helpottaa erityisesti pienten hankkeiden hakuprosessia. Hanketukihakemuksen ohjeita haluttiin myös parantaa. Samalla hankkeiden raportointilomakkeet on uusittu vastaamaan uutta hakemuslomaketta.

Hanketukihakemusten uudistuksesta on luvassa sisäinen arviointi, jota varten kerätään myös järjestöjen palautetta. Kaikille järjestöille ei voitu tarjota mahdollisuutta osallistua, koska uudistus toteutettiin kiireisellä aikataululla. Myöskään etelän järjestöiltä ei pyydetty kommentteja uudistusta varten, sillä yhteydenpito etelän järjestöihin olisi ollut vaikeaa toteuttaa. Vastuu hankkeista on suomalaisella järjestöllä, mutta nykyisissä yhteistyöhankkeissa etelän järjestöillä onkin vahva rooli.

Uudistettu hakemuskäytäntö on aikaisempaa yksityiskohtaisempi. Tämä lyhentää tarvittavia vastauksia. Hakemuksessa on saatava tietyt tiedot hankkeista, joten merkittävästi sitä ei voida lyhentää.

KEO pyytää myös lausuntoja

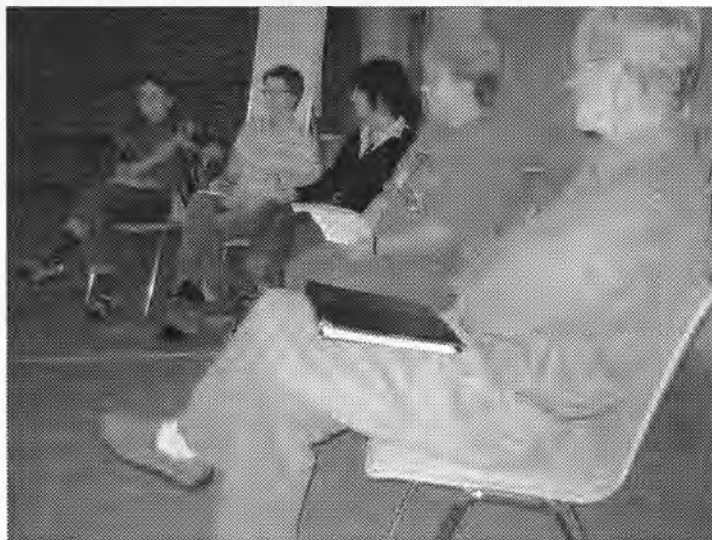
Kansalaisjärjestöyksikkö saa tietoa tukemistaan hankkeista paitsi hanketukihakemuksesta myös lausuntojen avulla. Lausuntoja pyydetään esimerkiksi suurlähetystöiltä. Hankkeiden ollessa

käynnissä KEO:n hankevastaavat tekevät hanketarkastusmatkoja ja tekevät yhteistyötä edustustojen kanssa. Myös järjestöiltä toivotaan aktiivista yhteydenpitoa KEO:oon. Uhusianon Morogoro-seminaari on hyvä tilaisuus tavata järjestöjen edustajia. Yhteydenpito järjestöihin toteutuu vasta kun hanke on käynnissä. Hanketuesta päätettäessä toimitaan hanketukihakemuksen pohjalta.

Lyhyt projekti vai kestävä yhteistyö

Kansalaisjärjestöyksikkö voi tukea samaa järjestöä pitkäänkin, mutta toiminta on suunniteltava hankemuotoiseksi (useita peräkkäisiä hankkeita). Kullakin hakukierroksella hankkeet ja järjestöt, niin uudet kuin aiemminkin toimineet, kilpailevat keskenään samasta tukipotista. Hyväksytyissä hankkeissa paino on jatkohankkeilla.

Suomalaisen ja etelän järjestön yhteistyö voi olla pitkäkestoista ja hankkeet voivat olla osa tätä yhteistyötä. Järjestöillä olisi toivetta saada uusi rahoituskanava, joka ei olisi sidottu projektimalliin. KEO:n edustajien mukaan keskustelua uusista kanavista käydään koko ajan, mutta mitään konkreettista ei ole tiedossa. Tiedotustuki on yksi hanketuen ulkopuolisista rahoituskanavista ja sen roolia tulevaisuudessa selvitetään parhaillaan.

Kuva paneelikeskustelusta Morogoro-seminaarissa. Kuvassa vasemmalta: Riikka Otsamo, Merja Savolainen, Tajja Kontinen, Helena Nevalainen ja Niilo Kalsi (Kuva: Harri Kivelä)

KEO:n resepti

Hankkeen onnistumismahdollisuudet paranevat, jos aloite toteuttamisesta tulee paikalliselta yhteistyöjärjestöltä ja omistajuus on etelässä. Hyvänlaatuinen hanke tarvitsee tuekseen vahvan yhteistyörakenteen. Suomalaisella järjestöllä on myös oltava riittävä kapasiteetti hankkeen

pyörittämiseen. Hyvänlaatuisen hankkeen paperit ovat kunnossa, koska järjestöllä on riittävästi voimavaroja hankkeen hallinnointiin.

Tansanian kehityspoliittinen tilanne ja kansalais-organisaatiot

Kenny Manara, Kepa Tansania

Mkukuta

Tässä kirjoituksessa tutkitaan tämänhetkistä kehityspoliittikan tilaa Tansaniassa kansalaisyhteiskunnan näkökulmasta. Tämä jos mikä vaatii kehityspoliittikan käsitteen tajuamista, sillä se on käsitteenä melko uusi ja poikkeaa jossain määrin muista politiikan aloista.

Kehityspoliittikka viittaa toimintaan kaikilla kansainvälisen yhteistyön sektoreilla ja kansallisessa politiikassa, jolla on vaikutusta kehittyvien maiden asemaan. Tällaisia asioita ovat turvallisuus, ihmisoikeudet, kauppa, ympäristö, maa- ja metsätalous, koulutus, terveys- ja sosiaaliasiat, maahanmuutto ja tiedotuspolitiikka. Tämä osoittaa, että kehitysyhteistyö on kehityspoliittikan tärkein väline. Sitä voidaan käyttää kehitykselle välttämättömän ympäristön luomiseen köyhimmissä maissa. Tämä antaa edellytykset investoinneille ja kaupalle, jotka puolestaan auttavat talouskasvua.

Tästä syystä Suomi käyttää kehitysyhteistyön välineitä kuten muussakin kansallisessa politiikassa yhdenmukaisella tavalla. Toimenpiteet pelkästään julkisella sektorilla eivät ole riittäviä; tarvitaan myös yhteistyötä ja kumppanuuksia kansalaisorganisaatioiden välille (Civil Society Organisations CSOs). Tämä valtio - yhteiskunta -suhde on alkanut hiljattain kehittyä Tansaniassa. CSOt ottavat nykyisin osaa politiikan ja poliittisten

dokumenttien valmistelutyöhön, kuten äskettäin ilmestyneeseen 'Kansallinen kasvustrategia ja köyhyyden vähentäminen 2005-2009' (National Strategy for Growth and Reduction of Poverty NSGRP), joka tunnetaan yleisesti swahiliksi nimellä Mkukuta.

Mkukuta on korvannut 'Köyhyyden vähentämisen strategia 2000-2003' (PRSP I). Toisin sanoen Mkukuta tunnetaan nimellä PRSP II. Tansanian PRSP oli Maailmanpankin ja IMF:n luomus joka liittyi 'Raskaasti velkaantuneiden köyhien maiden' (Highly Indebted Poor Countries HIPC) -aloitteeseen vuodelta 1999. Velkataakkaa helpottavien toimien uskottiin tarjoavan Tansanialle resursseja köyhyyden vähentämiseen. Lahjoittajayhteisö on HIPC:n avulla tarjonnut tukea, joka on lisännyt maan edellytyksiä taistella köyhyyttä vastaan ja toteuttaa omaa kehityspoliittikkaa.

Siksi kehityspoliittikkaa toteutetaan Tansaniassa PRSP:n kontekstissa. PRSP:n vaikutuksesta on käyty laajoja neuvotteluja, joka ovat tuoneet kestävyyttä maan kehityspoliittisiin tavoitteisiin, kuten köyhyyden poistamisstrategiaan. Tämän vuoksi maan nykyistä kehityspoliittista tilannetta tulisi tarkastella Mkukuta kontekstissa.

PRSP:n nykyinen asema Tansaniassa

Mkukuta on juuri tullut voimaan. Se on nykyisellään yhtenäinen dokumentti, joka ohjaa taistelussa köyhyyttä vastaan. Miksi muutos PRSP:stä Mkukutaan? On useita tutkimuksia siitä, että tulotasolla mitatun köyhyyden jatkuva vähentäminen vaatii talouskasvua. Tansaniassa PRSP I tarjosi kehityksen talouskasvulle, joka on ollut viime vuosina keskimäärin 6 prosenttia, mutta siitä huolimatta tulotasolla mitattu köyhyys ei ole juurikaan vähentynyt. Vastauksena tähän hallitus muotoili uuden kehityksen, joka poistaisi edellisen puutteet makro-mikro yhteyden osalta.

Saadakseen PRSP II:n sekä jatkamaan talouskasvua että vähentämään köyhyyttä, hallitus julkaisi kansallisen kasvun ja köyhyyden vähentämisen strategian (National Strategy for Growth and Reduction of Poverty NSGRP tai Mkukuta). Saatavilla oleva aineisto osoittaa, että PRSP I epäonnistui köyhyyden merkittävässä vähentämisessä, koska se oli liitetty HIPC:n mukaiseen velkaohjelmaan. Velkaohjelma ja muut resurssit ohjattiin pääosin priorisoiduille sektoreille kuten koulutus, terveys, vesi, maatalous, maaseututiet, oikeuslaitos ja maanomistus. Näille aloille ohjatulla rahalla uskottiin olevan suurempi vaikutus köyhyyden vähentämiseen.

Resurssit eivät kuitenkaan olleet riittäviä edes priorisoiduille sektoreille, eikä riittävää muutosta kolmen vuoden aikana saatu aikaan. Köyhyyden ja epätasa-arvon taso on edelleen korkea. Siis köyhyyden vähentymiseen vaikuttava kasvu vaatii kaikkia sektoreita ja paljon enemmän resursseja.

Tämän vuoksi NSGRP on ottanut malliksi tuloksellisuuden, jossa lasketaan kaikkien sektorien panokset määriteltyjen kasvutulosten saavuttamisessa, kuten parantunut elämänlaatu, hyvä hallinto ja tasapuolinen kohtelu.

Lähestymistapa rohkaisee sektorien väliseen yhteistyöhön, jolla pyritään kehittämään tehokkaampia tapoja tulosten saavuttamiseksi.

Mkukutan priorisoidut sektorit

Mkukutassa pyritään tuloksellisuuteen, joka rakentuu kaikkien sektorien köyhyiden vähentämistä edistävästä toimista. Se asettaa tavoitteet kolmelle pääklusterille:

- Talouskasvu ja tulotasoperusteisen köyhyiden vähentäminen;
- Elämänlaadun parantaminen ja sosiaalinen hyvinvointi;
- Hallinto ja vastuu

Nämä klusterit toimivat priorisoiduissa sektoreissa: maatalous, vesi, koulutus, terveys, tiet ja oikeuslaitos. Ei ole kuitenkaan olemassa erityisiä indikaattoreita, joilla olisi voitu mitata näiden kolmen klusterin saavutuksia. Esimerkiksi työllisyyden kasvu, tulotason kasvu, lapsikuolleisuuden vähentyminen ja parantunut äitien terveys voisivat antaa meille todellisen kuvan.

TGNP:n (2005) osoittamat kasvuluvut ja inflaatioluvut itsessään eivät kerro, millainen todellinen tilanne on valtaosalle tansanialaisista, joilla on matala tai keskinkertainen tulotaso ja jotka asuvat maaseudulla. Esimerkiksi Köyhyys ja inhimillinen kehitys -raportti 2005 huomauttaa, että vaikka vain 5 prosenttia työikäisestä väestöstä oli työttömiä, niin 28 prosenttia kaupunkialueiden 15-24-vuotiaista ei käynyt töissä.

Budjetti Mkukutalle

Nykyinen budjettivuosi (2005-2006) on ensimmäinen Mkukuta-vuosi. Tämä voi selittää, miksi yli 50 prosenttia budjetista on osoitettu Mkukutan prioriteetteihin.

- Resursseja on myönnetty talous- ja sosiaalipalveluille tavoitteena turvata ensimmäisen PRSP:n saavutukset.
- Resurssien jakaminen osoittaa tärkeimmiksi sektoreiksi infrastruktuurin, terveyden, koulutuksen, maatalouden ja veden.
- Rahaa on varattu myös HIV/AIDS -potilaille tarkoitettujen lääkkeiden hankintaan ja malarian sekä tuberkuloosin vastaiseen taisteluun.
- Hyvän hallinnon vahvistaminen on otettu huomioon.

Hallitus ei kuitenkaan ole ilmoittanut minkään sektorin prosenttiosuuksia kokonaiskuluista. Lisäksi linkkiä Mkukutan ja kokonaiskehityksen välillä ei ole osoitettu budjetissa. Esimerkiksi kuinka hallintoklusterille osoitettu raha on tarkoitus käyttää? Onko se varattu työpajoille ja seminaareille? Jos näin on, niin sen vaikutus kansalaisten tasolla olisi minimaalinen.

Järjestöjen yleisnäkemykset Mkukutasta

Hallitus työskenteli yhdessä muiden asianosaisten kanssa kartoittaakseen PRS arvointiprosessia.

Näihin asianosaisiin kuului edustajat CSOista, jotka osallistuivat kansalliseen toimintatapaprosessiin. Hallitus avasi ovet konsultaatiolle tavoitteena konsensuksen luominen PRS arviointiin liittyvissä asioissa.

Aktivisteilla on tapana nähdä asiat toisin.

Kansalaisyhteiskunnan mielestä PRSP ei onnistunut vaikuttamaan keskeisiin tekijöihin, jotka vaikuttavat köyhiin paikallisella tasolla. Nämä tekijät, kuten elitiin vaikutus ja kasvava eriarvoisuus ovat kroonisen köyhyiden syitä, mutta arviointiprosessi ei ollut tarpeeksi kattava osoittaakseen niitä.

Suurin huolenaihe on tarve valtavirtaistaa yhdenvertaisuus- ja tasapuolisuuskysymykset kaikilla kolmella sektorilla. Erityisenä huolena ovat sukupuolten tasa-arvoon, ikään ja vammaisuuteen liittyvät kysymykset. CSOiden pitäisi sen vuoksi jatkaa kampanjointia yhdenvertaisuusasioissa, kuten perusterveydenhuollon käyttömaksujen poistamisesta.

Lähteet:

MFAF (2004) "Development Policy" Government resolution 5.2.2004, Erweko Painotuote, Helsinki

TGNP (2005) "Budget is Neither Pro-Poor nor Gender Sensitive", a commissioned article published in The Citizen newspaper of June 9: p. 7.

URT (2003) "Poverty and Human Development Report", The Research and Analysis Working Group, Mkuki na Nyota Publishers, Dar es Salaam.

URT (2005) "National Strategy for Growth and Reduction of Poverty", Vice President Office, Government Printers, Dar es Salaam.

INFORMATION RESOURCE CENTRE

Venance Mially
UNGO-IRC Coordinator

Kertomus IRC-projektin edistymisestä

Ensimmäiseksi haluaisin UNGOn jäsenten ja IRCn (Information and Resource Centre) henkilökunnan ja omasta puolestani osoittaa vilpittömät kiitokset Uhusianon hallitukselle kutsusta tähän seminaariin. Haluan kiittää myös Suomen ulkoasianministeriötä, Suomen hallitusta ja kaikkia suomalaisia tuestanne meidän projektillemme, Tansanialle ja kaikille maille etelässä.

Informaatio- ja resurssikeskusprojekti
Arvoisat lukijat, IRC-projekti perustettiin seuraavin tavoittein:

- Vahvistaa kansalaisyhteiskuntaa ja Morogoron alueella toimivien kansalaisjärjestöjen työn laatua.
- Kehittää UNGOn jäseniä koulutuksella, verkostoitumisella ja tiedon jakamisella pyrittäessä kestävään kehitykseen.
- Liittää yhteen UNGOn ja Uhusianon jäsenet, joilla on samat kiinnostuksen kohteet ja tavoitteet.
- Edistää ja tukea laadukasta yhteistyötä ja kumppanuutta UNGOn ja Uhusianon jäsenten välillä.

Kuvassa vasemmalta: Modest Mkude,
Venance Mially, Heli Pimenoff
(Kuva Harri Kivelä)

Saavutukset:

Alun jälkeen on toteutettu seuraavat asiat:

- Tiedon jakaminen on ollut projektin keskeinen toiminto. UNGOn jäsenjärjestöt ja muut osalliset ovat saaneet tietoa mm. kansalaisjärjestölain kehittämisestä, erilaisista rahoitusmahdollisuuksista (esim. TACAIDS, UNDP, ja ACTION AID jne.).
- Tiedon jakamisen avulla UNGO on pystynyt tarjoamaan koulutusta jäsenilleen Morogoron alueella, kun se on tehnyt yhteistyötä muiden kumppanien, kuten Dar es Salamin yliopiston filosofian laitoksen kanssa CPEP:n mukaisesti. Tieto koulutuksesta saavuttaa yhä useampia ruohonjuuritason jäseniä.
- IRC on tiedon lähde, se on houkutellut ison joukon asiakkaita, ei ainoastaan UNGOn jäseniä vaan myös tavallisia ihmisiä alueelta ja sen ulkopuolelta. He vierailevat keskuksessa päivittäin ja hyödyntävät internetiä ja muita toimistopalveluja. Viime kuussa ostetut tietokoneet ovat edistäneet asiakasmäärän kasvua. Kuukauden keskimääräinen asiakasmäärä on tammi-heinäkuussa 2005 ollut 98 asiakasta.
- Keskus toimii koulutus- ja oppimiskeskuksena järjestöjen jäsenille ja tutkimustarkoituksiin sitä käyttävät Morogorossa ja muualla sijaitsevat korkeammat opinahjot, esim. SUA, MZUMBE.
- Keskus on yhdistänyt UNGOn kansainvälisiin tutkimusorganisaatioihin, kuten REPOA Dar es Salamissa.
- Se on työpajojen, seminaarien ja paikallisten järjestöjen kokoontumispaikkana.
- Keskus on saanut kerättyä jonkin verran tuloja itsensä ylläpitämiseen. Tulot tulevat nettikahvilasta ja kokoustilan vuokrasta. Tulot auttavat keskusta huolehtimaan osasta välttämättömistä kuluista, kuten toimisto- ja puhelinkuluista.

Haasteet

- Tiedon saatavuus maaseudulla sijaitseville UNGOn jäsenille on ollut haaste resurssikeskukselle. Koska internetiä ei voida hyödyntää tiedonvälityksessä, on sen sijaan jouduttu käyttämään puhelinta, mikä maksaa enemmän.
- Kaikilla UNGOn jäsenillä ei ole tietoa eikä taitoa käyttää tietokonetta tai internetiä.
- Kirjastossa ei ole riittävästi relevanttia kirjallisuutta, koska kirjat ovat kalliita.
- Kuljetuksen järjestäminen varsinkin maaseudulla sijaitsevien jäsenjärjestöjen luo on ongelmallista.
- UNGOn ja Uhusianon jäsenten lähentämiseksi on tehtävä paljon työtä.

Yhteenveto ja suosituksia

"Tieto on valtaa". Projektilla on ollut suuri merkitys, se on luonut ympäristön, joka antaa UNGOn ja Uhusianon jäsenille mahdollisuuden hyötyä tietojen vaihtamisesta.

On suositeltavaa, että keskukselle taataan hyvä varustus ja lopulta perustetaan kullekin alueelle paikalliskeskus yksinkertaistamaan tiedonvälitystä maaseudulla.

MOROGORON KARTTA

Pauliina Aarnio

Kaikkihan tietävät missä on Oasis hotelli ja Kilakalan koulu, eikö totta? Ainakin kaikki paitsi ne, jotka jostain kumman syystä ovat Morogorossa vasta ensimmäistä kertaa. Näille raukoille on toistaiseksi ollut tarjolla vain suullista neuvontaa ja oppimista kantapään kautta. Kun itse tulin Morogoroon, tosiaankin ensimmäistä kertaa, helmikuussa 2005 Vaasan kehitysmaaseuran projekteihin tutustumaan, alkoivat

suunnistusongelmat heti siitä kun taksi vei minut väärään Tushikamane centeriin. Niitäkin löytyy siis Morogorosta kaksi. Vaasalaiset kertoivat etsineensä karttaa jo vuosia, tuloksena vain turistikäyttöön kelpaamattomia koko seinän aluekarttoja. Tästä lähti ajatus tehdä kartta ihan itse.

Epävirallisenkin kartan tekeminen ilman mitään pohjaa on kuitenkin varsin hankalaa, monen ystävällisen ihmisen avustuksellaan. Lonely Planet-kirjan pientä karttaakin Morogoroa tuntevat katselivat varsin ymmyrkäisin silmin. Kesällä 2005 suomalainen sauna kuitenkin ratkaisi ongelmamme. Lauteilla istuessaan pelastavaksi enkeliksi ilmoittautui Morogorosta vierailulla oleva herra Usiri, joka paljasti olevansa kartanteon asiantuntija ja kertoi Morogorosta toki tehdyn useita virallisia karttoja -niitä vain ei ollut yleisessä levityksessä, koska ei ollut tarvetta. Herra Usiri katseli myöhemmin samana kesänä varsin säällivin ilmein aikaansaannoksiani ja toimitti minulle pohjaksi kartan, jossa oli oikeat mittasuhteet eikä turhia hömpötyksiä.

Nyt käsillä oleva Morogoron keskusta-alueen kartta on siis hauskan prosessin ja monen ihmisen näkemyksen tulos. Kartan on tarkoitus olla sekä riittävän todenmukainen ollakseen käyttökelpoinen, että myös silmälle kaunis katsoa. Oikeat Kartat jääköön vatedeskin ammattilaisten hommiksi. Kielenä on suomi ja englanti, ja kartalle on valittu paikkoja, joiden on ajateltu kiinnostavan suomalaista kävijää. Kartan levityksestä vastaa Vaasan kehitysmaaseura.

Lämpimät kiitokseni teille kaikille avuliaille ja kannustaville! Kommentteja ja korjausehdotuksia jatkoa varten otetaan mielellään vastaan (pauliina.aarnio@gmail.com). Hyviä opastettuja päiväkävelyjä Morogorossa!

Morogoron opaskartta on värillinen ja sitä saa Vaasan kehitysmaaseuralta! (Kuva Pauliina Aarnio)

Bitit puhuttavat ilmaiseksi Skype - nettipuhelinohjelma

Harri Kivelä

Ilmaiset puhelut ovat mahdollisia laajakaistaliittymällä ja Skype-ohjelmalla (tai paikallispuhelun hinnalla, jos käytössä on modeemi). Skype-ohjelma on hyvin helppo asentaa tietokoneeseen (Windows 2000 tai XP). Sitten tarvitaan vielä kuulokkeet, joissa on mukana suun eteen kaartuva mikrofoni. Näiden hinta on noin 12 - 17 euroa. Skype toimii Ungon toimistossa ja se on kaikkien jäsenjärjestöjen ja muidenkin käytettävissä. Harold Mloka auttaa tarvittaessa. Ungolaisille Skypen käyttö maksaa vain 200 Tsh eli sen mitä netin käyttö maksaa. Se on samanhintaista kuin sähköposti ja mukava sellaisille, jotka eivät mielellään kirjoittele tietokoneella tai neuvottele viesteillä. Tansanian Kepa on myös tilannut kuulokkeet, mutta ne eivät vielä ole saapuneet.

Näin sen saa

- osta kuuloke-mikrofoniyhdistelmä
- asenna Skype ohjelma tietokoneeseesi osoitteesta www.skype.com

Näin se asennetaan

Ensiksi osoitteessa www.skype.com on hyvä diaesitys siitä, miten asennus tapahtuu:

> HELP.

> User Guides (Windows tai muu, jos sinulla on)

> Installing SKYPE

> How to download and..

Kun koko ohjelma on katsottu

> go back to guides.

Sen jälkeen

- valitse sinipohjainen Download ja
- tee kaikki porras portaalta ohjeen mukaan.

Lopuksi kysytään seuraavia asioita, varmista että kumpaankin tulee rasti:

- tee työpöytäkuvake
- käynnistä Skype, kun tietokone käynnistetään.

Lopuksi valitse uusi Skype-tili

1. Valitse itsellesi oma Skype-tunnus, esim. etunimi ja sukunimi yhteen kirjoitettuna ilman välilyöntiä.

2. Valitse salasana ja varmenna se toistamiseen.

3. Kirjoita pyydettäessä

a. koko nimesi, välilyönti normaaliin tapaan

b. maa

c. kaupunki tai kunta. Älä anna muita tietoja itsestäsi.

Nyt olet Skypen käyttäjä ja tietokoneellasi on Skypen tiedot, mutta yhtään kontaktia luettelossa ei vielä ole.

Kontaktit luodaan näin:

- klikkaa valkoista ristiä vihreässä napissa (=lisää yhteystieto)
- kirjoita tutun henkilön Skype-tunnus

Varmista, että rasti on ruudussa: pyydän valtuutusta nähdä, onko puhekumppani koneella ja sallin hänen puolestaan nähdä, kun itse olen on line -tilassa.

Puhelu yhdistyy, kun painaa soittokumppanin nimeä ja vihreää nappia ja kun vastaanottaja on on line -tilassa. Sen näkee jo klikattaessa nimeä. Puhelu lopetetaan painamalla punaista nappia. Viestejä voi kirjoittaa kesken puhelun tai lähettää tiedostoja. Muita Skypen haltijoita voi kutsua puhelinkokoukseen, jos siihen on tarvetta. Neljä puhujaa voi osallistua tällaiseen kokoukseen.

Ongelmiakin on

- kun haluaa soittaa jollekulle, jonka tietokone ei ole auki, hälytystä ei kuulu. Silloin voi lähettää vaikkapa tekstiviestin.
- kuulopiuha pitää muistaa ottaa irti koneesta silloin, kun ei käytä Skypeä. Tämä siksi, että kuulisi Skype-soiton tietokoneen omasta kovaäänisestä. Tietokoneen kaiuttimen ääni kannattaa asettaa maksimiin, jotta kutsu kuuluu.

Yhteystietoihin lisättävää

- ungotanzania (=Skype-tunnus)
- haroldhermanmloka (Harold Mloka, joka hoitaa atk-asioita Ungossa)
- helipimenoff
- marja9649 (=Marja-Liisa Männistö)
- harri_kivela
- ilmoita omat yhteystietosi, myös sihteerille.

Kun minäkin onnistuin asennuksessa helposti, niin varmasti sinäkin onnistut.

Mikochenin ammattillinen koulutuskeskus

Aloitteen Mikochenin ammatillisen koulutuskeskuksen perustamisesta teki eläkkeellä oleva koulutoimenjohtaja Mrs Kombo. Tämä tapahtui vuonna 1999. Mikocheni on yksi Dar es Salaamin alueista, tällä alueella monet vähävaraiset opiskelijat jäivät ilman jatko-opiskelupaikkaa. Tilannetta parantamaan tarvittiin ammattikoulu.

Yhteistyötä primary schoolin kanssa

Hanke käynnistyi vuonna 2001, paikallinen yhteistyökumppani on naisjärjestö Rewone. Alkajaisiksi hankittiin opetusvälineitä ja -materiaaleja sekä rekrytoitiin opettajat.

Koulutuskeskukselle etsittiin pitkään sopivia toimitiloja, kunnes Mikochenin primary schoolin alueella olevat keskeneräiset rakennukset saatiin käyttöön. Ne rakennettiin valmiiksi hankkeen aikana ja rahoituksella. Mikochenin ammatillinen koulutuskeskus ja primary school ja sen rehtori Mrs Tumaine Mbise tekevät tiivistä yhteistyötä.

Omat tilat

Ammattikoulu aloitti toimintansa vuoden 2002 alussa, 36 oppilasta ja kolme opettajaa. Ensimmäiseen toimintavuoteen kuului koulutyön lisäksi useita opettajien koulutustilaisuuksia ja seminaareja. Alussa koulu toimi primary schoolin ahtaissa tiloissa, kunnes vuoden 2003 lopussa alkoi kauan odotettu omien tilojen rakentaminen ja vuoden loppuun mennessä rakennukset olivat viimeistelyä vaille valmiit.

Kasvua

Rehtori Tumaine Mbise esitteli Mikochenin ammattikoulutuskeskuksen toimintaa Morogoro-seminaarissa elokuussa 2005. Hän kertoi, että ammattikoulun oppilasmäärä ovat kasvussa. Oppilaat valitaan vuosittain

pääsykokeiden perusteella. 80 % koulun oppilaista on köyhiä nuoria, jotka eivät ole päässeet opiskelemaan secondary schooliin. Valituista oppilaista puolet on tyttöjä. Rehtori Mbise kertoi myös, että osa koulusta valmistuneista on työllistynyt, osa on pannut koululle jatko-opintoihin. Jatkossa koulutus järjestetään kolmivuotisena, jolloin kolmas vuosi olisi lähinnä työpajatyöskentelyä ja tuotteiden markkinointia.

Kakkosvaihe

Vuonna 2004 alkoi hankkeen kolmivuotinen kakkosvaihe. Koulurakennuksia viimeisteltiin ja niihin vedettiin sähköt, vesijohto ja viemärit. Äetsän kehityskaaseura jatkoi kirjaston ja työpajojen varustamista. Opettajien koulutusta jatkettiin ja oppilaat osallistuivat myös oman koulun ulkopuolisille kursseille. Viime vuonna koulutuskeskuksen vararehtori ja kotitalousopettaja vierailivat Suomessa.

Haaste: ilman Suomen rahoitusta

Tansanian hallitus maksaa Mikochenin ammattikoulun opettajien palkat. Sen lisäksi Äetsän kehityskaaseuran rooli materiaalihankinnoissa ja koulun käynnistämisessä on ollut merkittävä. Tumaine Mbisen mukaan tämän hetken suuri haaste on omarahoituksen kerääminen ja tarve saada koulu toimimaan ilman Suomesta tulevaa rahoitusta. Lähiaikoina koulu avaa kahvion ja myös oppilaiden valmistamia tuotteita pyritään myymään.

*Kuvassa Morogoro-seminaarin 2005 osanottajia.
(Kuva Harri Kivelä)*

Orpolasten koulutus

Morogorolaisten orpojen tukeminen aloitettiin 15 vuotta sitten legendaarisen Morgorossa vaikuttaneen Mama Salosen ehdotuksesta, muisteli Toini Niskanen KehyApu Ystävät ry:stä Morogoro-seminaarissa. Alussa orpojen opiskelua tuettiin itse kerätyin varoin ja tansanialaisena yhteistyötahona oli paikallinen kirkko.

Hankkeelle haettiin ja saatiin ulkoministeriön hanketukea vuonna 1997. Sen avulla toimintaa voitiin laajentaa ja parhaimmillaan tuettavana on ollut 150 morogorolaista nuorta yhtä aikaa. Hankkeen paikallisesta toteutuksesta vastaa Tanzanian Anti-Poverty Organization eli TAPO.

Toini Niskanen kertoi, että hankkeen kuluessa todettiin, että nuoret tarvitsevat koulutuksen lisäksi muutakin tukea. Morogoroon rakennettiin hankkeen puitteissa pieni asuntola, jossa osa nuorista voi asua opiskeluaikanaan. Hankkeen jatkuvuuden ja kestävyysvarmistamiseksi siihen yhdistettiin myös varainhankintaa maanviljelyn ja jauhomyllyn avulla. Hyvinä satovuosina tuotto käytetään koulutushankkeeseen, mutta huonoina vuosina tuotto jää vähäiseksi.

Tällä hetkellä ongelmana on Toini Niskasen mukaan aktiivisten toimijoiden ja työn jatkajien puuttuminen niin Suomessa kuin Tansaniassakin, koska toiminta on ollut pitkälti yksittäisten henkilöiden varassa. Tarve orpojen koulutuksen tukemiseen on edelleen suuri ja sitä

toteuttamaan tarvittaisiin tehtävään sitoutuneita tahoja. Ulkoministeriön rahoitus vaatii hankkeelta selkeää projektirakennetta alkuineen ja loppuineen, mutta orpojen tukeminen on jatkuva prosessi. Tällä hetkellä noin 30 nuorta tuetaan kirpputorimyynnistä saatavin varoin.

"Pelkkä tieto ei riitä, tarvitaan käyttäytymisen muutosta" Vaasan kehitysmaaseuran aids-projektit

Sairaala

Vaasan kehitysmaaseuran kehitysyhteistyö Morogorossa alkoi sairaalan huonosta sterilointitilanteesta. Ensimmäinen pyrkimys oli saada sterilointi kuntoon ja kouluttaa henkilökunta suojautumaan sairauksilta. Ajatuksena oli saada hiv ja aids vähitellen mukaan. Pienestä alusta on päästy opettamaan aidsin ehkäisyä, mutta byrokratia haittaa. Sairaalassa on vain kuusi henkilöä, jota ovat saaneet pidemmän 2 - 3 kuukauden aids-koulutuksen.

Kirkko

Vaasan luterilaisen seurakunnan ystävyysseurakunnan Bungon kanssa päätettiin aids-projektista. Sitä kokeiltiin yhteensä viidessä seurakunnassa. Jokaisesta valittiin kolmekymmentä nuorta koulutettavaksi, jotta he voisivat opettaa muita nuoria. Kokeilu onnistui niin hyvin, että se laajennettiin hiippakunnan kaikkiin seurakuntiin. Projekti päättyi viime vuoden lopussa, jolloin 40 seurakunnassa on koulutettu yhteensä 1 200 nuorta. Koulutus tapahtuu teatteriesityksin ja lauluin tai jumalanpalveluksessa voidaan esittää raflaava sketsi. Muslimien kanssa neuvoteltiin myös, mutta muslimit eivät salli aids-projektia. Myös katolisella kirkolla on omat aids-systeeminsä.

Toisaalta nämä ryhmät tavoitetaan koulujen kautta.

Koulu

Koulusektorilla kokeiltiin aids-valistusta siten, että viidessä peruskoulussa koulutettiin viiden päivän ajan kolme opettajaa, rehtori, domestic sciencen opettaja ja taideaineiden opettaja. Sen lisäksi jokainen opettaja kouluissa sai kahden päivän aids-koulutuksen. Tällainen kouluttaminen johtuu tansanialaisesta käsityksestä, että opittu asia on henkilökohtaista omaisuutta, joka vähenee kun sen opettaa toiselle. Opettajien koulutukseen kuuluu sairaalassa käynti ja aids-positiivisten haastattelu. Kouluttajina on tansanialaisia lääkäreitä, sairaanhoitajia ja terveydenhoitajia. Morogoron läänin aids-koordinaattorilla on verkosto hyvistä aids-kouluttajista.

Kunta

Suomen kuntaliitto ryhtyi vetämään projektia molempien maiden kuntien virkamiesten kesken. Kuntayhteistyössä tulivat Morogoron läänin kaikki peruskoulut mukaan, yhteensä melkein 40. Kolmelle opettajalle annettiin pitkä koulutus ja kaikille lyhyempi koulutus. Puolivuositain seurataan, miten he todella opettavat aids-valistusta ja miten

se todella toteutuu. Tavoite on, että opettajat eivät kuolisi aidiin. Tällä hetkellä Tansaniassa opettajia kuolee aidiin enemmän kuin uusia opettajia valmistuu. Oppilaisiin vaikuttaminen on ilmaan muuta myös tavoite.

Peruskoulujen aids-projekti on loppunut tänä vuonna: Ensi vuodeksi projektille anotaan jatkoa sekondarikouluihin, uusi projekti olisi joka koulun tarpeiden mukaan suunniteltu.

Vankila

Tänä vuonna on alkanut kehityksmaaseuran vankilaprojekti, kun vankiloista tuli koulutuspyyntöjä. Vangit ovat riskiryhmä, on paljon huumeiden käyttäjiä ja nuoria vankeja. Projektiin sisältyy myös aids-testausmahdollisuus, jota tehostaa vankilan tietyn suuruinen aids-lääkityksen mahdollisuus. Ensin opetetaan lääkärit ja hoitajat, sitten vankilan henkilökunta, johon kuuluvia kuolee suurin joukoin aidiin. Myös henkilökunnan perheet koulutetaan. Sen jälkeen seuraa vankien koulutus, on tarkoitus että vangit kouluttavat vankeja. Ihmisoikeuksien toteutuminen vankiloissa on projektissa tärkeä näkökohta.

Kuinka paljon aidsia on

Arvioitu aids-luku on Tansaniassa varmasti yli 11 %, luultavimmin yli 15 %. Morogorosta tiedetään, että odottavista äideistä hiv-positiivisia on yli 20 %. Sen lisäksi heillä on laboratoriokokeissa todettu syfilistä eli kuppaa noin 10 - 15 %:lla. Suomen ulkoministeriön tarkoitus on, että yksikään projekti ei alkaisi ilman aids-valistusta.

Tyttöjen opiskeluedellytysten parantaminen

Kilakala Secondary School on tyttöjen sisäoppilaitos Morogorossa. Siellä opiskelee noin 600 oppilasta, jotka ovat kotoisin eri puolilta Tansaniaa. Kilakala Secondary School on arvostettu koulu, jonka oppilaat ovat selviytyneet hyvin kansallisissa kokeissa ja jatko-opiskelupaikkojen saamisessa.

Jo 1990-luvulla ja sitten 2003 alkaen

Timo Niemimaa kertoi, että yhteistyötä Suomen ja Kilakalan koulun välillä on ollut jo tätä hanketta aiemminkin 1990-luvun lopulla, jolloin Kilakalan ja Vammalan välillä oli opettaja- ja oppilasvaihtoa ja lisäksi Kilakalan Secondary Schoolin ulkoalueita kunnostettiin.

Nykyinen hanke on ollut käynnissä vuodesta 2003 ja sen toteuttamisessa on ollut mukana monia yhteistyötahoja: Kilakalan koulun ja Äetsän kehityksmaaseuran lisäksi Vammalan lukio oppilaskuntineen ja kannatusyhdistyksineen sekä Tansanian KEPA. Ulkoministeriön myöntämällä hanketuella remontoitiin Kilakalan koulun 13-paikkainen sairastupa. Paikallisen rakennusurakoitsijan remontti valmistui syksyllä 2004. Vammalan lukion oppilaskunnan keräämillä varoilla hankittiin mm. koulutarvikkeita, patjoja asuntoloihin, hygieniatarvikkeita ja lääkkeitä.

Vammala Kilakalassa 2004

Opetushallituksen rahallinen tuki käytettiin vaihtovierailujen järjestämiseen. Helmikuussa 2004, hiihtoloman aikana, kaksi Vammalan lukion opiskelijaa ja opettajia vierailivat Kilakalan koulussa. Opiskelijat osallistuivat Kilakalan päivittäiseen työhön: asuivat asuntolassa, nousivat ylös varhain aamulla, olivat aamujumpassa, siivouksessa ja tunneilla. Ohjelmaa oli iltamyöhään asti. Matkalla olleet opettajat

pitivät oppitunteja. Vierailun päätyttyä opiskelijat laativat raportit kokemuksestaan ja esittelivät matkaa koko Vammalan lukiolle.

Kilakala Vammalassa 2005

Toukokuussa 2005 Kilakalasta saapui kaksi opiskelijaa, apulaisrehtori ja koulun lääkäri. Vammalassa kulttuurimaantieteen kurssin opiskelijat olivat valmistaneet keskustelun aiheita muutamista teemoista, mm. naisten asemasta, kaupungistumisesta, ulkomaankaupasta, aidsista, malariasta. Haastatteluista laaditut raportit ovat luettavissa nettiosoitteessa www.vammala.fi/koulutus/lukio.

Tansanialaiset vierailivat myös yhdessä Vammalan alakoulussa ja yhdessä yläkoulussa innostavilla englannintunneilla sekä kotitalous- ja liikuntatunneilla.

Jatkoa suunnitellaan

Projekti loppuu vuonna 2005, vaikka viimeinen hankematra tehdään helmikuussa 2006, jolloin neljä tyttöopiskelijaa lähtee Kilakalan kouluun. Kilakalasta pyydettiin asuntoloiden vessojen kunnostusta. Ulkoministeriön hanketuella pystytään kunnostamaan kolmen asuntolan vessat. Kaikkiaan asuntoloita on kahdeksan. Tansanian valtion on myöntänyt varat loppujen kunnostukseen Kilakalan hyvien opetus- ja oppimistulosten takia. Kolmanteen vaiheeseen ryhtymisestä keskustellaan. Innostusta kyllä riittää, ulkoministeriön suhtautuminen ratkaisee. Toiveena olisi saada Tansaniasta myös poikakoulu yhteistyökumppaniksi, jotta myös Vammalan lukion pojat pääsisivät projektimatalle.

Kuvassa Heli Pimenoff esittelee resurssikeskushanketta Morogoro-seminaarin osallistujille.

(Kuva Harri Kivelä)

Kansalaisjärjestö- yksiköllä uusi käyntiosoite

Ulkoministeriön kansalaisjärjestö-yksikkö on muuttanut Katajanokalla.

**Uusi käyntiosoite on
Luotsikatu 4, jonka
ensimmäisestä kerroksesta
KEO löytyy.**

Luotsikatu on lähellä Satamakadun raitiovaunupysäkkiä. Kulje ensin Satamakadua hieman pohjoiseen (laivaterminaalista poispäin). Luotsikatu kääntyy Satamakadulta oikealle. KEO sijaitsee lähellä tätä Luotsikadun ja Satamakadun kulmaa.

Uhusianon nettisivut

Uhusiano ry:n nettisivut avautuvat marraskuun alussa:

www.uhusiano.kopteri.net

käy tutustumassa!

Toimituksen terveiset

Tiedotteesta tuli runsaan materiaalin vuoksi hieman tavanomaista paksumpi.

Tiedotetiimi kiittää kaikkia tämänkertaisen tiedotteen kokoamisessa auttaneita, erityisesti juttujen kirjoittajia ja kuvaajia.

Seuraava Uhusiano tiedote ilmestyy alkuvuodesta 2006. Siihen tulevat materiaalit pyydetään toimittamaan ennen joulua (pia.makela@heureka.fi). Luvassa on tuoreita terveisiä Tansaniasta.

UHUSIANO RY.

Uhusiano ry. on aatteellinen yhdistys, jonka tarkoituksena on toimia yhteistyössä kehitysmaiden kansojen kanssa, kulttuurien moninaisuuden tuomaa rikkautta vaalien.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys tukee sekä taloudellisesti että käytännön työhön osallistuen kehitysmaissa toimivia ryhmiä, jotka pyrkivät ihmisten elinolosuhteiden pysyvään parantamiseen. Yhdistys pyrkii edistämään tasa-arvoisuuteen perustuvaa kanssakäymistä kehitysmaiden ja Suomen välillä.

Yhdistys pyrkii lisäämään suomalaisten tietoa kehitysmaista sekä vaikuttamaan yleiseen mielipiteeseen, valtiovaltaan ja yksityisiin kansalaisiin vastuuntunnon herättämiseksi käytännön toimintaan kehitysmaiden ongelmien ratkaisemiseksi. Yhdistys on uskonnollisesti ja puoluepoliittisesti sitoutumaton.

Vuoden 2005 jäsenmaksut ovat seuraavat:

Jäsenjärjestöt	40 euroa
Henkilöjäsenet	15 euroa
Eläkeläiset ja työttömät	10 euroa
Opiskelijat	5 euroa

Jäsenmaksu maksetaan Uhusiano ry:n VSOP:n tilille numero **566006-212195**. Merkitse yhteystietosi (osoite ja s-posti) tiedonanto-osaan tai lähetä ne jäsenkirjurille s-postilla mlm@kopteri.net tai postin välityksellä osoitteeseen: Marja-Liisa Männistö, Rantatyöntie 21, 38460 Mouhijärvi. Lisätietoja puh. 044-3540635

Liity jäseneksi ja tule mukaan vaikuttamaan järjestöme toimintaan!

HALLITUKSEN JÄSENET 2005

PIMENOFF HELI puheenjohtaja, hanketiimi
heli.pimenoff@kopteri.net
Äetsän seudun kehitysmaaseura

JUHOLA AIMO
aimo.juhola@pp.inet.fi
Hyvinkään kehitysmaaseura

KALSI NILO
niilo.kalsi@dnainternet.net
Toivala-säätiö

LUUKKANEN VILLE seminaaritiimi
ville.luukkanen@mac.com

MÄKELÄ PIA tiedotetiimi
pia.makela@heureka.fi

MÄNNISTÖ MARJA-LIISA taloustiimi
mlm@kopteri.net
KehyApu Toinin tori

PALMBERG VILPPU
vilppu.palmberg@mol.fi

PUHTO ELINA
elina1.puhto@edu.hel.fi

TIHVERÄINEN MARJA-LEENA
mltihve@hotmail.com
Äetsän seudun kehitysmaaseura

FINNE AUVO
auvo.finne@cccc.fi

KARPPINEN-NJOCK KATJA
katja.karppinen@helsinki.fi

KOSKIMIES KAARLO
k.koskimies@pp.inet.fi
Vaasan kehitysmaaseura

LINDSTEDT LEO
leo.lindstedt@kio.fi
Hyvinkään kehitysmaaseura

PURHONEN PERTTI
pertti.purhonen@pp.inet.fi
Toivala-säätiö

TIHVERÄINEN JORMA
Äetsän seudun kehitysmaaseura

TUOMI JAAKKO
jaako.tuomi@saunalahti.fi
Vanhustyön keskusliitto

UOTILA OUTILEENA
Äetsän seudun kehitysmaaseura

